

De fiscale bevoegdheid van de gemeenten

De uitdaging

Het symbool bij uitstek van de **fiscale autonomie** waarover de lokale besturen beschikken is de vrij belangrijke bevoegdheid van de lokale besturen om de bronnen van inkomsten te belasten van de belastingplichtigen (gezinnen, ondernemingen, verenigingen ...). Deze autonomie laat hen toe om een specifiek beleid te kunnen voeren in het kader van de opdrachten die de gemeenten toevertrouwd kregen. Mocht de fiscale autonomie beperkt zijn, dan zouden de besturen in sterkere mate afhankelijk zijn van de dotaties en de beslissingen van de hogere overheid.

Belastingheffing is de voornaamste financieringsbron van de gemeenten. Ze vertegenwoordigt immers 50 % van hun gewone budget¹. De gemeentebestuurders dragen dus een grote **financiële verantwoordelijkheid**. De helft van de uitgaven van de gemeenten wordt gedekt met middelen die worden opgehaald bij de economische subjecten gevestigd op het grondgebied van de gemeente. Als tegenprestatie voor die fiscale bevoegdheid moeten de gemeenten zich tegenover de bevolking verantwoorden over de aanwending van het belastinggeld. De gemeenteraad die door de bevolking verkozen is, bezit de exclusieve bevoegdheid om de gemeentebelastingen op te leggen en de omvang ervan te bepalen.

Er zijn verschillende vormen van gemeentebelastingen, namelijk de zogenaamde aanvullende belasting, zoals de onroerende voorheffing en de personenbelasting, en de specifiek gemeentelijke belastingen.

Het gewicht van de aanvullende belasting is doorslaggevend. Deze situatie kan echter voor de gemeenten het nadeel inhouden dat **beslissingen van de hogere overheid** (staat of gewest) rond het fiscaal regime van de basisbelasting onrechtstreeks een impact heeft op de belastinggrondslag van de gemeenten. De voorbije jaren onderzochten de gemeenten bijvoorbeeld de gevolgen van de hervorming van de inkomstenbelasting (die de grondslag vormt voor de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting) en van de vele hervormingen van de onro-

rende voorheffing bedoeld om de economische ontwikkeling te stimuleren.

Een belangrijke uitdaging voor de belastingheffing van de gemeenten heeft te maken met de **geografische verschillen van het belastingpotentieel**. De gezinsinkomens en de kadastrale inkomens kunnen van gemeente tot gemeente immers sterk variëren, wat uiteraard een impact heeft op de belastingopbrengsten en dus ook op de financieringscapaciteit van de dienstverlening aan de bevolking. De gewesten stelden diverse perequatiemechanismen in (voornamelijk het Gemeentefonds) die in zekere mate deze verschillen kunnen opvangen.

Er is ook de specifieke problematiek van de effecten van grensarbeid omdat in België geen belasting wordt geheven op beroepsinkomens van buitenlandse oorsprong. Omdat een niet onaanzienlijk aantal Belgische ingezetenen over de grens gaan werken, kampen voornamelijk grensgemeenten met een aanzienlijke derving van ontvangsten uit de aanvullende personenbelasting.

Een cruciale uitdaging, ten slotte, houdt verband met de manier waarop de **fiscale bevoegdheid van de gemeenten** wordt **gecontroleerd en beperkt**. De fiscale autonomie is immers niet onbeperkt. De federale wetgever mag volgens artikel 170 van de Grondwet de fiscale bevoegdheid van de gemeenten immers beperken. Alleen de federale wetgever kan de "noodzakelijk bevonden uitzonderingen" op de principiële fiscale bevoegdheid van de gemeenten bepalen.

De regionale toezichthoudende overheid, die nochtans bevoegd is voor de financiering en zelfs de organisatie van de gemeenten, beschikt, in het huidige wettelijke kader, slechts over een kleine speelruimte om rechtstreeks in te grijpen op het vlak van de fiscale bevoegdheid van de gemeenten, om zo het algemeen of zelfs het gewestelijk belang te vrijwaren.

Het optreden van de gewesten in dit domein gebeurt dus onrechtstreeks en op basis van onderhandelingen over

¹ Subsidies voor het onderwijzend personeel niet meegerekend in het totale gemeentebudget.

pacten voor “fiscale vrede”. De voorbije jaren zijn de drie gewesten van het land die weg ingeslagen met een identiek doel voor ogen, nl. de groei van de lokale fiscaliteit te beperken om de economische activiteit te stimuleren. De praktische modaliteiten waren wel telkens verschillend (met een meer contractuele vorm in Brussel en Vlaanderen).

→ De gemeentelijke belastingheffing in enkele cijfers

Volgens het budget 2012 heffen de gemeenten voor ongeveer 7 miljard EUR aan belastingen. Dit bedrag vertegenwoordigt 52,1 % van de gewone ontvangsten (54,6 % voor de Vlaamse gemeenten, 53,0 % voor de Brusselse en 48,0 % voor de Waalse).

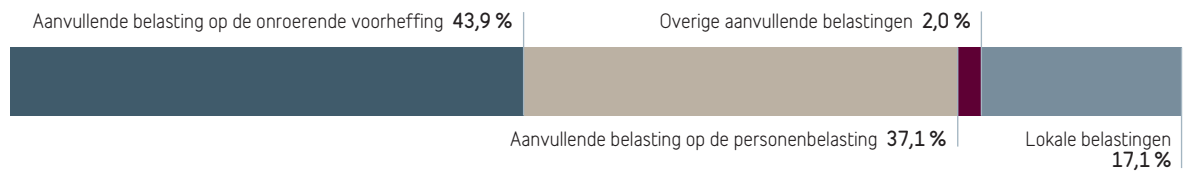
Uit *grafiek 1* blijkt het belang van de zogenaamde “aanvullende” belastingen, die meer dan 80 % van de gemeentelijke belastingheffing voor hun rekening nemen. De specifiek lokale belastingen belopen 1 171 miljoen EUR, d.i. 17,1 % van de totale gemeentelijke belastingheffing.

De structuur van de belastingheffing verschilt echter volgens de gewesten (*tabel 1*). Zo vormt de belasting op het onroerende goed het overwicht in de Brusselse gemeenten (en de grote steden in het algemeen).

Uit de *grafieken 2a* en *2b* blijkt dat de aanslagvoeten van de gemeentelijke aanvullende belastingen de jongste jaren tamelijk stabiel bleven (vooral tijdens de laatste bestuursperiode 2007-2012). Voor het hele land komt de gemiddelde gemeentelijke aanslagvoet in 2012 uit op 7,4 % voor de aanvullende belasting op de personenbelasting en 32,6 %

Grafiek 1

Structuur van de belastingontvangsten van de gemeenten - Budget 2012

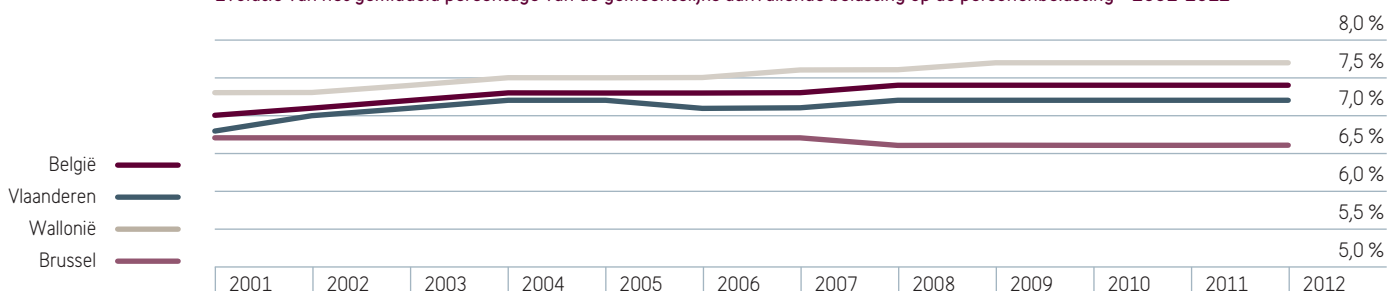
Tabel 1

De belastingontvangsten van de gemeenten - Budget 2012

	Vlaanderen	Wallonië	Brussel
Aandeel van de belastingen in de gewone ontvangsten	54,6 %	48,0 %	53,0 %
Totale fiscale ontvangsten (in miljoen EUR)	3 650	2 192	1 026
Totale fiscale ontvangsten (in EUR / inw.) waarvan	664	622	917
Aanvullende belasting op de onroerende voorheffing	290	242	509
Aanvullende belasting op de personenbelasting	271	238	189
Andere aanvullende belastingen	15	12	10
Lokale belastingen	87	130	209

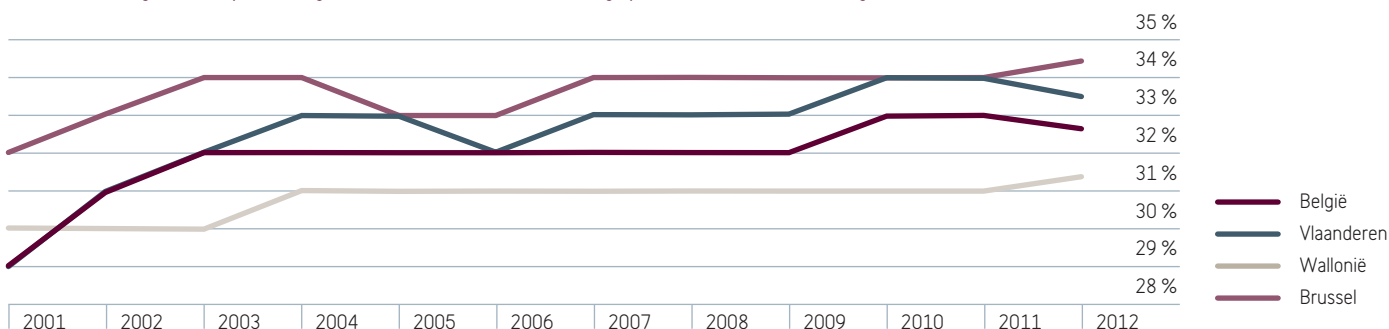
Grafiek 2a

Evolutie van het gemiddeld percentage van de gemeentelijke aanvullende belasting op de personenbelasting - 2001-2012

Grafiek 2b

Evolutie van de gemeentelijke aanslagvoet voor de aanvullende belasting op de onroerende voorheffing* - 2001-2012

* Gemiddelde aanslagvoet uitgedrukt als een percentage van de kadastrale inkomens (gewestelijke heffing vermenigvuldigd met het aantal gemeentelijke opcentiemen).

van het kadastraal inkomen voor de aanvullende belasting op de onroerende voorheffing. Deze gemiddelde aanslagvoeten verschillen naargelang het gewest. De gemiddelde aanslagvoet van de aanvullende belastingen voor de Vlaamse gemeenten bedraagt 33,5 % (resultaat van de toepassing van 1 340 gemeentelijke opcentiemen op een gewestelijke voorheffing van 2,5 %), tegen 31,4 % voor de Waalse gemeenten en 34,4 % voor de Brusselse (door respectievelijk 2 512 en 2 750 gemeentelijke opcentiemen op een gewestelijke voorheffing van 1,25 % toe te passen).

De totale fiscale druk moet evenwel beoordeeld worden door ook de aanslagvoeten die de andere lokale gezagsniveaus toepassen in beschouwing te nemen (provincies in Vlaanderen en Wallonië, agglomeratie in Brussel).

gemeentelijke bestuursperiode blijven gelden, terwijl andere hervormingen nog in de ontwerpfasen zitten maar de komende jaren in werking zouden kunnen treden.

→ Vlaanderen

In 2008 heeft de Vlaamse regering een voorstel van fiscaal pact uitgewerkt dat door alle Vlaamse gemeenten werd goedgekeurd (via een beslissing van de gemeenteraad). Het globaal doel van het **lokaal pact** bestaat erin bij te dragen tot een beter evenwicht tussen de maatschappelijke bekommernissen en de financieringsbehoeften van de verschillende bestuursniveaus in Vlaanderen en een bedrijfs- en gezinsvriendelijk klimaat te creëren.

Regelgevend kader

Het kader op blz. 45 toont een inventaris van de belangrijkste regelgevende maatregelen aangenomen door de verschillende bevoegdheidsniveaus m.b.t. de belastingbevoegdheid van de gemeenten.

Financiële impact

Voor de gewesten namen maatregelen om de evolutie van de belastingheffing door de gemeenten te beïnvloeden. Er valt een onderscheid te maken tussen de maatregelen die werden genomen in het kader van het gewestelijk fiscaal beleid (en onrechtstreekse gevolgen hebben voor de opbrengst van de gemeentebelastingen) en de maatregelen die werden genomen in het kader van de toezichthoudende bevoegdheid van de gewesten (en bedoeld zijn om het fiscaal beleid van de gemeenten rechtstreeks te sturen).

De genomen maatregelen, de uitvoeringsmodaliteiten en de eventueel ingestelde compensatiemechanismen verschillen gevoelig van het ene gewest tot het andere. Sommige bestaande maatregelen zullen tijdens de komende

Dit lokaal pact bevat zowel engagementen van de **Vlaamse regering** als van de toetredende gemeenten.

De Vlaamse regering heeft zich ertoe verbonden:

- in 2008 leningen van de gemeenten of OCMW's over te nemen ten belope van 100 EUR per inwoner (voor een totaal bedrag van 612 miljoen EUR);
- in het gemeentefonds het bedrag van de Elia-compensatie² (83 miljoen EUR) op te nemen, dat bovendien zou worden verhoogd met 25 miljoen EUR in 2008 en 41,5 miljoen EUR in 2009 en 2010. De basisdotatie van 83 miljoen EUR van de Elia-compensatie zal ook in 2013, 2014 en 2015 worden uitgekeerd volgens dezelfde verdelingscriteria als in 2007;
- de impact van de volledige afschaffing van de onroerende voorheffing op het nieuwe materieel en de nieuwe uitrusting en voor gebouwen met laag energieverbruik (75 miljoen EUR in 2013) voor 100 % te compenseren. Deze maatregel zal nadien worden herbekeken;
- de impact van een vermindering van de onroerende voorheffing voor woningen en gebouwen met een laag energieverbruik voor 100 % te compenseren (10 miljoen EUR);

² De Elia-bijdrage werd op federaal niveau ingevoerd (maar enkel toegepast in Vlaanderen) ter compensatie van het verlies van dividenden van de intercommunales voor energiedistributie na de vrijmaking van deze markten. Technisch gezien, werd deze bijdrage ingehouden in de vorm van een extra heffing op het distributienet. (DNB).

- via de maatschappij Aquafin een groter gedeelte van de kosten te dragen voor het nog te realiseren rioleringsnet.

De **gemeenten**, van hun kant, verbonden zich ertoe:

- de lokale belastingen in 2009 niet te verhogen ten opzichte van 2008 (dus de aanslagvoet van de bestaande belastingen niet op te trekken en geen nieuwe belastingen in het leven te roepen);
- de forfaitaire belasting op afval tegen uiterlijk het budgetjaar 2009 af te schaffen. De betrokken gemeenten mogen deze forfaitaire belasting vervangen door een belasting die gebaseerd is op het principe “de vervuiler betaalt” en waarvan het rendement niet groter mag zijn dan dat van de afgeschafte belasting;
- tot 2012 geen nieuwe forfaitaire belastingen op de gezinnen toe te passen;
- tegen 2009 de belasting op kantoorruimte en tewerkgesteld personeel af te schaffen;
- een vriendelijk en transparant fiscaal beleid te voeren ten aanzien van de ondernemingen. Deze belofte houdt verbintenissen in voor de tijdige communicatie (met een termijn van 12 maanden voor de toepassing van wijzigingen van belastingen op de ondernemingen, publicatie van de taksreglementen op de internetsite ...). Deze laatste verbintenis geldt nog steeds.

Dit lokaal pact blijft gedeeltelijk zijn effect sorteren. De verbintenis om de lokale belastingen niet te verhogen was echter beperkt tot 2009, terwijl het verbod om de gezinnen nieuwe forfaitaire belastingen op te leggen na 2012 eindigt. De gemeenten zijn ook niet meer verplicht om één jaar vooraf een verhoging van de belastingen op de ondernemingen mee te delen.

→ Wallonië

1. Maatregelen aangenomen als toezichhoudende overheid

Sinds een vijftiental jaar nu neemt het Waals Gewest maatregelen om de gemeentelijke belastingheffing onder controle te houden. Reeds in 1997 hechtte de Waalse regering immers haar goedkeuring aan een reglementaire rondzendbrief die de basis vormt van wat de “Waalse fiscale vrede” wordt genoemd.

Dit pact spitst zich toe op vier grote aspecten:

- een aantal lokale belastingen werden afgeschafte (bijv. de belasting op het tewerkgesteld personeel);
- sommige belastingen worden overgeheveld naar het Waals Gewest (bijv. de belasting op leegstaande woningen, de belasting op afgedankte bedrijfsruimte en de belasting op automaten);
- de verschillende lokale belastingen zijn onderworpen aan een eenvormige maximumgrens, bijv. de belasting op drief-

kracht, de aanslagvoet voor de opcentiemen op de onroerende voorheffing (2 600 opcentiemen). Concreet gezien, stelt een jaarlijkse rondzendbrief verstuurd door de minister van Binnenlandse Zaken een aantal zogenaamde “aanbevolen” belastingen vast en bepaalt de maximale aanslagvoet ervan;

- om het verlies van financiële inkomsten te compenseren, heeft de Waalse regering er zich toe verbonden het Gemeentefonds te indexeren.

Deze reglementaire rondzendbrief werd vernietigd door de Raad van State (arrest van 24 mei 2002), die van oordeel was dat de toeziende overheid niet op een algemene en abstracte manier regels kan opleggen, te meer omdat ze niet bevoegd is om de fiscale autonomie van de gemeenten te beperken. Momenteel formuleren de budgetcirculaires enkel aanbevelingen met betrekking tot bijgaande nomenclatuur van de gemeentebelastingen.

In de gewestelijke beleidsverklaring (2009-2014) wordt melding gemaakt van het principe om **de architectuur van de lokale belastingen te herzien**. De bedoeling hiervan is de sociaal, financieel en administratief minder relevante lokale belastingen af te schaffen en toch een gelijkwaardig ontvangstenniveau te garanderen. Een herschikking van de nomenclatuur wordt momenteel bestudeerd en zou kunnen uitmonden in voorstellen om het fiscale luik van de budgetcirculaire te wijzigen.

2. Impact door de uitvoering van gewestelijke belastinghervormingen

Het laatste decennium heeft de Waalse regering herhaaldelijk de gewestelijke belastingheffing hervormd, wat vooral een impact had op de onroerende voorheffing.

Een belangrijke hervorming had plaats in 2003 en blijft voor de gemeentefinanciën een verlies opleveren. Een van de voornaamste maatregelen bestond erin het systeem van de proportionele verlagingen (10 of 20 %) te vervangen door forfaitaire verlagingen van 125 of 250 EUR op de onroerende voorheffing die op gewone onroerende goederen moet worden betaald.

Deze maatregel wordt gecompenseerd met een bedrag van 41,5 miljoen EUR uitgetrokken op de begroting van het Waals Gewest.

De tweede belangrijke hervorming vloeit voort uit het programmadecreet “Prioritaire Acties voor de Toekomst van Wallonië”, beter bekend als het “Marshallplan” van 23 februari 2006.

Een van de krachtlijnen van dit plan om de economie weer aan te zwengelen, bestaat erin de belasting op ondernemingen te verminderen. De maatregelen die een rechtstreekse weerslag hebben op de gemeentebelastingen zijn vooral de vrijstelling van onroerende voorheffing op mate-

Inventaris van de belangrijkste regelgevende maatregelen aangenomen door de verschillende bevoegdheidsniveaus m.b.t. de belastingbevoegdheid van de gemeenten

Teksten	Toepassingsbereik
Europa	
Europees handvest inzake lokale autonomie van 15 oktober 1985	Geratificeerd in België door alle gemeenschappen en gewesten en vanaf 1 december 2004 dwingend voor alle partijen.
Federaal niveau	
Belgische Grondwet (art 170 § 4)	Waarborgen van de principes inzake lokale en fiscale autonomie
Bijzondere wet van 19 juli 2012 houdende een correcte financiering van de Brusselse instellingen	Aanpassing van de bijzondere wet tot financiering van de deelentiteiten die voorziet in een bijzonder krediet voor de gemeenten op wiens grondgebied zich eigendommen bevinden die vrijgesteld zijn van onroerende voorheffing (uitbreiding van de compensatie voor de "dode hand" van 72 tot 100 %).
Vlaanderen	
Lokaal pact tussen de Vlaamse regering en de gemeenten en provincies van het Vlaams Gewest (februari 2008)	Het afsluiten van een fiscaal pact tussen het gewest, de gemeenten en provincies houdt in dat deze gezagsniveaus zich ertoe verbinden om de ondernemingen minder te belasten.
Wallonië	
Fiscale hervorming van 2003 (decreet van 22 oktober 2003)	Verlaging van de onroerende voorheffing voor personen ten laste en "bevrozing" van de indexerings van het kadastraal inkomen van materieel en uitrusting.
Maatregelen in het kader van het Marshallplan (programmadedcreet van 23 februari 2006)	"Prioritaire acties voor de toekomst van Wallonië". Totale belastingvrijstelling voor nieuwe investeringen in materieel en uitrusting en afschaffing van de belasting op drijfkracht.
Decreet van 10 december 2009 houdende fiscale billijkheid en milieuefficiëntie	Nieuw mechanisme voor begrotingscompensatie ten gunste van de gemeenten.
Bijlage bij de jaarlijkse begrotingscirculaire van de minister van Lokale Besturen	Nomenclatuur van de gemeentetaksen met vermelding van de aanbevolen maximale aanslagvoeten.
Brussel	
Ordonnantie van 19 juli 2007 ertoe strekkende de gemeenten te betrekken bij de economische ontwikkeling van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Met de gemeenten samenwerken om, in het kader van de economische ontwikkeling van het gewest, alle hefboomen te harmoniseren waarover het gewest en de gemeenten beschikken (vooral de belastingheffing). De ordonnantie bepaalt het afsluiten van een overeenkomst tussen het gewest en de gemeenten, waaraan een passende financiering is gekoppeld.

rielen en uitrusting³ en de afschaffing van de belasting op drijfkracht alsook de compenserende belasting op industrie⁴, waarvan de berekening gebaseerd is op het belastbaar kadastraal inkomen. Bovendien geldt een gunstiger behandeling voor de zones met veel sociaaleconomische problemen, die aanvankelijk "belastingvrije zones" moesten vormen.

Om de strikte neutraliteit van de aangenomen maatregelen te garanderen, heeft het gewest zich ertoe verbonden de

impact ervan op de belastingontvangsten van de gemeenten te compenseren. Het decreet van 10 december 2009 houdende "fiscale billijkheid en milieu-efficiëntie..." heeft

³ Alle investeringen vanaf 1 januari 2006 in materieel en uitrusting dat werd aangekocht of in nieuwe staat tot stand kwam, zijn vrijgesteld van onroerende voorheffing, zonder enige verwijzing naar de belastinggrondslag die op 1 januari 2005 bestond. Deze maatregel is op het hele grondgebied van het Waals Gewest en op alle ondernemingen van toepassing.

⁴ Deze belasting wordt door 10 sterk geïndustrialiseerde gemeenten geheven ter compensatie van het verlies aan fiscale inkomsten als gevolg van de perequatie van het kadastraal inkomen in 1979.

het mechanisme van de Marshallplan-compensaties een duurzaam karakter gegeven. Het berust op de vergelijking tussen, enerzijds, de winst die voortvloeit uit de hervorming van de toekenningsnormen voor de vrijstelling van de betaling van onroerende voorheffing op leegstaande gebouwen en, anderzijds, het reële verlies van belastingontvangsten dat voortvloeit uit het Marshallplan. Het gewest verbindt zich ertoe het verschil te compenseren indien de nieuwe ontvangsten kleiner zijn dan de geleden verliezen. Om die reden spreekt het decreet niet van compensatie maar van een “gewestelijke aanvulling”. Het gewest heeft daartoe een bedrag van 28,2 miljoen EUR in zijn budget uitgetrokken.

→ Brussel

De Brusselse regering heeft in juli 2007 een ordonnantie goedgekeurd om de gemeenten bij de economische ontwikkeling van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te betrekken. Tegen die achtergrond neemt de fiscaliteit een centrale plaats in om te verhinderen dat ondernemingen uit de stad wegtrekken (door de beschikbaarheid van terreinen, een betere mobiliteit en een meer aantrekkelijke fiscaliteit in het randgebied).

De concentratie en de nabijheid van de gemeenten in dit sterk bevolkt gewest veroorzaken fiscale verschillen tussen de diverse wijken. De nationale en internationale functie van de hoofdstad resulteert in een concentratie van openbare administratieve gebouwen die vrijgesteld zijn van onroerende voorheffing (“dode hand”).

Daarbij komt nog de nabijheid van de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die, net als de gemeenten, overheffingen beschikt op bevoegdheidssterreinen zoals economie, werkgelegenheid, ruimtelijke ordening, mobiliteit en, vooral, belastingheffing. In dit gewest is het, meer nog dan elders, noodzakelijk om maatregelen te nemen die niet tegen elkaar indruisen maar een harmonieus beleid in de hand werken.

Concreet gezien, voorziet het **partnership** in de toekenning van een gewestpremie om de afschaffing van de gemeentebelasting op computerschermen en drijfkracht te compenseren en de invoering van nieuwe belastingen te begeleiden die mogelijks een impact hebben op de plaatselijke economische ontwikkeling.

Het partnership wordt geformaliseerd via contracten tussen de gewestregering en elk van de gemeenten (college van burgemeester en schepenen). Elke gemeente kan zich kandidaat stellen en dient daartoe een dossier in met daarin de lijst van de belastingen waaraan de ondernemingen zijn onderworpen en met een toelichting bij de initiatieven die de gemeente zou kunnen nemen om de economische acti-

viteit op haar grondgebied te stimuleren. Na goedkeuring van dit dossier door de Brusselse regering wordt voor een duur van minstens drie jaar een overeenkomst afgesloten.

Daarnaast riep het gewest een fonds voor fiscale compensatie van 15 miljoen EUR in het leven, waarvan 50 % wordt aangewend om het afschaffen van belastingen te compenseren. De overige 50 % dient om het zwakke rendement van de gemeentebelastingen goed te maken (en zo te vermijden dat de gemeenten hun zwakke belastinggrondslag zouden compenseren door hun aanslagvoeten uitzonderlijk hoog op te trekken).

De Brusselse regering versterkte eveneens de harmonisering en de transparantie van de gemeentebelastingen door een internetsite te creëren met alle belastingreglementen op ter inzage.

De aanwezigheid van een zeer groot aantal openbare gebouwen die **vrijgesteld** zijn van **onroerende voorheffing** weegt zwaar op de inkomsten van bepaalde gemeenten (“dode hand”). Als gevolg van het institutioneel akkoord van eind 2011 werd op 19 juli 2012 de bijzondere wet houdende een correcte financiering van de Brusselse instellingen aangenomen. Krachtens deze wet zal het bijzonder krediet worden herzien voor de gemeenten op wiens grondgebied zich eigendommen bevinden die vrijgesteld zijn van onroerende voorheffing (art. 63 van de bijzondere financieringswet). Het niet innen van de gemeentelijke opcentiemen op deze voorheffing was slechts voor 72 % gedekt en de winstderving zal door het nieuwe akkoord voortaan integraal worden gecompenseerd op basis van de laatste beschikbare gemeentelijke opcentiemen.

In het kader van het ontwerp dat de oprichting voorziet van een volwaardig Bestuur Gewestelijke Fiscaliteit (BGF) werkt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aan de geleidelijke overname van de gewestelijke belastingen, die momenteel door de FOD Financiën worden geïnd voor rekening van het gewest. Het BGF werkt nu vooral aan de **overname van de dienst van de onroerende voorheffing**, die tegen het aanslagjaar 2015 operationeel zou zijn.

De aanvullende belasting op de onroerende voorheffing op zich alleen vertegenwoordigt voor de Brusselse gemeenten gemiddeld 30 % van de gewone ontvangsten voor het eigen dienstjaar.

Andere impact

→ Gemeentefonds: wijziging van de dotaties als gevolg van de impact van de belastinghervormingen of van de aanpassing van de aanslagvoeten op bepaalde verdelingscriteria (fiche 7).

- Potentiële impact op de opbrengst van de aanvullende personenbelasting die de gemeenten heffen door de hervorming van de financieringswet van de gemeenschappen en gewesten.
- Eventuele invoering van een autowegenvignet en de impact ervan op de aanvullende verkeersbelasting.
- Zwak returneffect voor de gemeenten ten opzichte van de investeringsinspanning die gedaan werd om de economie aan te zwengelen (vrijstelling van belasting op materieel en uitrusting).

Verwante dossiers

- Problematiek van de inkohiering en de storting van de aanvullende belasting op de onroerende voorheffing en de **kadastrale perequatie**.
- Impact van het fiscaal beleid van de gemeenten op het mobiliteitsbeleid (taks op het parkeren en op parkings) en het woonbeleid (taks op leegstand van woningen ...).
- Toepassing van het **principe “reële kostprijs”** in het kader van de waterzuivering en het afvalbeheer (fiches 13 en 14).
- Compensatiemechanismen (of aanpassing van de belastingovereenkomst met derde landen) als gevolg van de winstderving voor de **grensgemeenten**.
- De **gemeentelijke administratieve sancties** (GAS). Dit zijn geen belastingen maar laten de gemeenten toe om overlast en kleine inbreuken op de openbare orde te sanctioneren in plaats van via een straf opgelegd door de politierechter. Het kan gaan om een financiële sanctie of boete (wat overeenkomt met een ontvangst uit overdrachten) of een “materiële” straf (een uit te voeren opdracht) of zelfs een schorsing of intrekking van een vergunning e.a.

Aanvullende informatie

Vlaanderen

De dossiers over de fiscale problematiek zijn beschikbaar op de website van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG): www.vvsg.be (rubriek: Werking & Organisatie / Financiën).

De website van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur van de Vlaamse overheid bevat heel wat informatie over het regelgevend kader van de fiscaliteit, alsook modellen van belastingreglement en statistieken: www.binnenland.vlaanderen.be/fiscaliteit

Wallonië

Studie over de architectuur van de lokale belastingen gerealiseerd door de Waalse Vereniging van Steden en Gemeenten (05-10-2010): www.uvcw.be (rubriek Matières / Finances / Fiscalité locale).

“Mémento fiscal” op de portaalsite van de lokale besturen van het Waalse Gewest pouvoirslocaux.wallonie.be. Deze website geeft online de belastingreglementen van de Waalse gemeenten en bevat statistieken over de toegepaste aanslagvoeten.

Brussel

De website van de Vereniging van de Stad en de Gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bevat eveneens een rubriek met actuele items en referentiedocumenten over de fiscaliteit van de Brusselse gemeenten: www.avcb-vsgb.be (rubriek Materies / Fiscaliteit).

Dankzij een onlinemodule op de portaalsite van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kunnen de in dit gewest geldende taksreglementen worden opgezocht: www.brussel.irisnet.be (rubriek Werken & ondernemen / Belastingen en heffingen / Gemeentelijke fiscaliteit).